

Aizkraukles novada dome
2024.gada 16.maija
saistošo noteikumu Nr.2024/
“Par reklāmu un citu informatīvo materiālu izvietošanu publiskās vietās vai vietās,
kas vērstas pret publisku vietu Aizkraukles novadā”
PASKAIDROJUMA RAKSTS

Paskaidrojumu raksta sadaļas	Norādāmā informācija
1. Mērķis un nepieciešamības pamatojums	Pašvaldību likuma 44.panta pirmā daļa noteic, ka dome atbilstoši likumā vai Ministru kabineta noteikumos ietvertam pilnvarojumam izdod saistošos noteikumus. Aizkraukles novada dome 2022.gada 21.jūlijā apstiprināja saistošos noteikumus Nr.2022/20 “Par reklāmu, izkārtnu un citu informatīvo materiālu izvietošanas kārtību Aizkraukles novadā”, kas regulē reklāmu, reklāmas objektu, izkārtnu un citu informatīvo materiālu (turpmāk – Reklāma) izvietošanas, grafiskā dizaina maiņas saskaņošanas kārtību, izmantošanas kārtību, izvietošanas ierobežojumus, atļaujas izsniegšanas kārtību, kā arī kārtību, kādā veicama Reklāmas izvietošanas uzraudzība un kontrole. Saistošo noteikumu izdošanas tiesiskajā pamatojumā ir atsauce uz likuma “Par pašvaldībām” normu. 2023.gada 1.janvārī spēkā stājās Pašvaldību likums. Minētā likuma Pārejas noteikumu 6.punkts nosaka, ka dome izvērtē uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdoto saistošo noteikumu atbilstību šim likumam un izdod jaunus saistošos noteikumus atbilstoši šajā likumā ietvertajam pilnvarojumam. Līdz jaunu saistošo noteikumu spēkā stāšanās dienai, bet ne ilgāk kā līdz 2024.gada 30.jūnijam piemērojami uz likuma "Par pašvaldībām" normu pamata izdotie saistošie noteikumi, ciktāl tie nav pretrunā ar šo likumu. Attiecīgi nepieciešams izdot jaunus saistošos noteikumus. Pašvaldību likuma 45.panta otrās daļas 4.punkts noteic, ka dome ir tiesīga paredzēt administratīvos sodus par saistošo noteikumu pārkāpšanu, ja likumos nav noteikts citādi, jautājumos par reklāmas un informatīvo materiālu izvietošanu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu. Saskaņā ar Reklāmas likuma 7.panta 2.¹ daļu reklāmas izvietošanai publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, saņemama attiecīgās pašvaldības vai tās noteiktas pašvaldības institūcijas atļauja. Kārtību, kādā saņemama pašvaldības vai tās noteiktas pašvaldības institūcijas atļauja reklāmas izvietošanai publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, nosaka 2012.gada 30.oktobra Ministru kabineta noteikumi Nr.732 “Kārtība, kādā saņemama atļauja reklāmas izvietošanai publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu”. Pašvaldība ir tiesīga izdot saistošos noteikumus saskaņā ar minētajos tiesību aktos ietverto pilnvarojumu. Reklāmas likuma 7.panta trešā daļa pilnvaro pašvaldību izdot saistošos noteikumus par reklāmas izvietošanu publiskās vietās un vietās, kas vērstas pret publisku vietu, paredzot ierobežojumus reklāmas izmēram, veidam, gaismas un skaņas efektiem atbilstoši videi, ēku un būvju arhitektūrai, kā arī nosakot vietas, kurās aizliegta atsevišķu preču, preču grupu vai pakalpojumu reklāmas izplatīšana.

Saistošo noteikumu projekta mērķis ir veidot sakārtotu vidi, nodrošinot pašvaldībai raksturīgās arhitektūras, pilsētas, apdzīvoto vietu un lauku ainavu saglabāšanu Aizkraukles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā, nosakot reklāmu un citu informatīvo materiālu (turpmāk – Reklāma) izvietojšanas, ekspluatācijas, saskaņošanas kārtību, demontāžas kārtību, kontroles kārtību, atļaujas izsniegšanu par Reklāmas izvietojšanu publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu Aizkraukles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā, kā arī atbildību par šo saistošo noteikumu neievērošanu.

Ar saistošajiem noteikumiem tiek noteikti administratīvie sodi par saistošo noteikumu pārkāpšanu, lai mazinātu Reklāmu izvietojšanu bez pašvaldības atļaujas un nodevas samaksas, lai veicinātu Reklāmas izvietojšanas principu ievērošanu un Reklāmas uzturēšanu tehniski drošā un vizuāli labā stāvoklī, kā arī nodrošinātu Reklāmas demontāžu.

Saistošajos noteikumos ir noteikta administratīvā atbildība par aizliegumu, kas noteikti saistošo noteikumu 12.punktā; pārkāpumu par saistošo noteikumu 13.punkta neievērošanu; par saistošo noteikumu 19.punkta neievērošanu un saistošo noteikumu 21.punktā noteiktā Reklāmas demontāžas termiņa neievērošanu.

Administratīvā atbildība ir paredzēta par būtiskākajiem pārkāpumiem, proti, par tādiem, kas vērsti uz to, lai tiktu novērsts sabiedrības interešu aizskārums. Administratīvā atbildība noteikta, lai nepieļautu un novērstu situācijas, kad Reklāma pašvaldībā tiek izvietota patvaļīgi, Reklāmas izvietojums apdraud trešo personu dzīvību, veselību, drošību vai īpašumu, kā arī izvietotā Reklāma nenodrošina vizuāli pievilcīgas, estētiskas vides esamību pašvaldībā.

Sabiedrības drošība ir viena no konstitucionālajām vērtībām, kuras labad var ierobežot Latvijas Republikas Satversmē noteiktās pamattiesības (*Latvijas Republikas Satversmes 116.pants*).

Tiesību zinātnē norādīts, ka sabiedrības drošība kā leģitīmais mērķis tradicionāli orientējas uz nepieciešamību nodrošināt pamattiesībās konkrētizētās piecas pamatvērtības – cilvēka dzīvību, brīvību, veselību, godu un īpašumu. Sabiedrības drošība nodrošināma nevis atsevišķu personu interesēs, bet gan publisko interešu aizsardzībai (*Pleps J. Satversmes 116.panta komentārs. Latvijas Republikas Satversmes komentāri. VIII nodaļa. Cilvēka pamattiesības. Autoru kolektīvs prof. R. Baloža zinātniskā vadībā. Rīga: Latvijas Vēstnesis, 2011, 119.–776.lpp.*).

Ņemot vērā, ka Reklāmas izvietojšanas atļaujas izsniedz Aizkraukles novada būvvalde, tad tieši tai ir vislielākās iespējas, sadarbojoties ar pašvaldības policiju fiksēt un konstatēt saistošo noteikumu pārkāpumus. Attiecīgi šī iemesla dēļ Aizkraukles novada būvvaldes amatpersonas un pašvaldības policijas amatpersonas ir tās, kurām ir tiesības veikt administratīvā pārkāpuma procesu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai pašvaldības Administratīvajā komisijā. Administratīvā komisija noteikta kā soda piemērotāja, ņemot vērā, ka šīs komisijas galvenā funkcija ir izskatīt un pieņemt lēmumus administratīvo pārkāpumu lietās, pamatojoties uz saņemtajiem administratīvās lietvedības materiāliem. Soda veids un apmērs ir atstāts soda piemērotāja ziņā, jo katrā konkrētajā gadījumā lietas apstākļi un pārkāpēja personība var atšķirties, kas savukārt var ietekmēt

	piemērojamo soda veidu un apmēru tiesību normā paredzētajās robežās. Formāla noteikumu uzraudzība bez administratīvās atbildības neveicinās godprātīgu uzlikto pienākumu izpildīšanu.
2. Fiskālā ietekme uz pašvaldības budžetu	Nav attiecināms uz izdevumu daļu; Nav paredzēta ietekme uz citām pozīcijām budžeta ieņēmumu vai izdevumu daļā; Saistošo noteikumu izpilde tiks īstenota esošo cilvēkresursu ietvaros, papildus resursi sakarā ar jaunu institūciju vai darba vietu veidošanu un esošo institūciju kompetences paplašināšana, lai nodrošinātu saistošo noteikumu izpildi, nav nepieciešama.
3. Sociālā ietekme, ietekme uz vidi, iedzīvotāju veselību, uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā, kā arī plānotā regulējuma ietekme uz konkurenci	Saistošo noteikumu regulējums attiecas uz personām, kas vēlas izvietot reklāmu publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu Aizkraukles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā. Saistošo noteikumu tiesiskais regulējums radīs mērķgrupai vienlīdzīgas tiesības un iespējas Reklāmas izvietojšanai Aizkraukles novada pašvaldības administratīvajā teritorijā, veicinās tiesību realizēšanu, vienlaikus nodrošinot to, ka tiek veidota harmoniski attīstīta un sakārtota vide. Saistošo noteikumu ietekme: sociālā ietekme: saistošie noteikumi sniegs pozitīvu ietekmi uz sociālo vidi, jo personām tiks nodrošinātas vienlīdzīgas iespējas izvietot Reklāmu pēc vienotiem nosacījumiem; ietekme uz vidi: ar saistošo noteikumu īstenošanu tiks nodrošināta vizuāli pievilcīga, estētiska, harmoniski attīstīta un sakārtota vide, jo tiks noteikti vienoti principi Reklāmas izvietojšanai; ietekme uz iedzīvotāju veselību: tiešu ietekmi uz cilvēku veselību noteikumi nesniedz; ietekme uz uzņēmējdarbības vidi pašvaldības teritorijā: saistošie noteikumi skars uzņēmējus, kas pašvaldībā vēlēties izvietot Reklāmas publiskās vietās vai vietās, kas vērstas pret publisku vietu, tiks nodrošinātas vienotas prasības Reklāmas izvietojšanai, labvēlīgi ietekmēs uzņēmējdarbības vidi; ietekme uz konkurenci: saistošie noteikumi sniedz tiešu ietekmi brīvai un godīgai konkurencei, nodrošina vienlīdzīgas iespējas pakalpojumu un preču reklāmai un informācijas paušanai attiecībā uz saistīto pakalpojumu un preču pieejamību.
4. Ietekme uz administratīvajām procedūrām un to izmaksām	Iesniegumu pieņemšana klātienē no iedzīvotājiem pašvaldībā nodrošina Aizkraukles novada Valsts un pašvaldības vienoto klientu apkalpošanas centru darbinieki, Aizkraukles novada apvienību pārvalžu darbinieki, Skrīveru pagasta pārvaldes darbinieki un Aizkraukles novada pakalpojumu centru darbinieki. Saistošajos noteikumos noteiktās atļaujas vai saskaņojumu izsniedz Aizkraukles novada būvvalde. Jebkura persona var vērsties Aizkraukles novada būvvaldē par saistošo noteikumu izpildes kontroli. Administratīvā pārkāpuma procesu par saistošo noteikumu neievērošanu līdz administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai veic Aizkraukles novada pašvaldības policija. Administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanu veic Aizkraukles novada pašvaldības Administratīvā komisija.

	Saistošie noteikumi tiks publicēti oficiālajā izdevumā "Latvijas Vēstnesis", ievietoti Pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv un informācija par tiem būs pieejama Aizkraukles novada pašvaldības informatīvajā izdevumā "Aizkraukles Novada Vēstis", vienlaikus nodrošinot atbilstību oficiālajai publikācijai, norādot atsauci uz oficiālo publikāciju, atbilstoši Pašvaldību likuma 47. panta astotajai daļai. Saistošo noteikumu piemērošanā personas var vērsties Aizkraukles novada pašvaldībā. Nav paredzētas administratīvo procedūru izmaksas.
5. Ietekme uz pašvaldības funkcijām un cilvēkresursiem	Saistošo noteikumu īstenošana neietekmēs pašvaldībai pieejamos cilvēkresursus, jo nav nepieciešama jaunu darba vietu izveide.
6. Informācija par izpildes nodrošināšanu	Saistošo noteikumu izpildes nodrošināšanā netiek paredzēta jaunu institūciju izveide, esošo likvidācija vai reorganizācija. Saistošo noteikumu izpildi nodrošinās esošās pašvaldības institūcijas: Aizkraukles novada pašvaldības policija, Aizkraukles novada būvvalde un Aizkraukles novada pašvaldības Administratīvā komisija.
7. Prasību un izmaksu samērīgums pret ieguvumiem, ko sniedz mērķa sasniegšana	Saistošie noteikumi ir piemēroti iecerētā mērķa sasniegšanas nodrošināšanai un paredz tikai to, kas ir vajadzīgs minētā mērķa sasniegšanai. Saistošajos noteikumos ietvertais regulējums un noteiktie ierobežojumi, kā arī paredzētā administratīvā atbildība par to pārkāpšanu ir vērsta uz šī mērķa sasniegšanu un ir samērīga.
8. Izstrādes gaitā veiktās konsultācijas ar privātpersonām un institūcijām	Saistošo noteikumu izstrādes procesā konsultācijas notikušas ar Aizkraukles novada būvvaldes darbiniekiem, Aizkraukles novada pašvaldības policijas darbiniekiem un Aizkraukles novada pašvaldības Administratīvās komisijas darbiniekiem. Saskaņā ar Pašvaldību likuma 46.panta trešo daļu saistošo noteikumu projekts un tam pievienotais paskaidrojuma raksts no 2024.gada 17.aprīļa līdz 2024.gada 1.maijam publicēts pašvaldības oficiālajā tīmekļvietnē www.aizkraukle.lv sabiedrības viedokļa noskaidrošanai. Sabiedrības viedoklis netika saņemts.

Aizkraukles novada
domes priekšsēdētājs

L.Līdums